

LPW-nieuws

In dit nummer

- 1 LPW-vergadering op 24/11
- 2 Bijzondere waarnemingen
- 3 Bijzondere vondsten
- 4 Medewerking onderzoek
Maretak

LPW-vergadering 24 november 2012

Tijd om eens te overlopen wat de stand van zaken is in verband met de inventarisatiegraad in Limburg op dit moment. Hoever staan we nog van een nieuwe plantenatlas? De agenda is als volgt:

- Nieuwtjes van de plantenwerkgroepen
- Aanpak en programma 2013
- Het nieuwe strepen in Nederland
- LIKONA doorgelicht
- LIKONA-contactdag: programma
- De Euregionale bijeenkomst over 'heide' april 2013
- Voorstellen excursies in 2013
- Enkele opgepimpte presentaties over moeilijk soorten

We verwachten je om 10.00u in het Groene huis.

Afsluiting plantenseizoen

Ondertussen is het een vaste gewoonte geworden: tegen het einde van jaar nog eens samen te komen om gezellig te tafelen en het plantenseizoen af te sluiten.

Zaterdag 24 november 2012 gaan we eten in Het Koetshuis in Bokrijk.

We komen samen om 19.00u voor het aperitief dat u vriendelijk wordt aangeboden door LIKONA.

Menu en prijs worden later meegedeeld

Wil je jouw deelname bevestigen ten laatste op 15/11 aan bertberten@skynet.be ?

*Hoe ver zijn we nog van
een nieuwe
plantenatlas?*

Verslagje van de excursies

Moeraswederik

Spits hovikskruid

Stippelvaren

Het afgelopen plantenseizoen hebben we een aantal plaatsen bezocht op zoek naar bijzondere soorten. In de vallei van de Dommel en de Bolisserbeek troffen we op verschillende plaatsen het Moeraskartelblad aan. Dit is een zeer zeldzame soort, die pas enkele jaren geleden hier verschenen is. Langs een veldweg vond men de Trosvlir en de Witte veldbies. Deze komt in Limburg vrij veel voor in de Voerstreek. Voor de Kempen is het de tweede vondst. De eerste vondst dateert van 1973 (Kraanberg, Helchteren). De 14 mei-excursie vond plaats in het VLM-weiland te Gors-op-leeuw, waar in 2000 voor het eerst in Vlaanderen de Groene nachtorchis werd aangetroffen. Deze plant heeft zich sterk uitgebreid: de populatie bevatte meer dan 100 exemplaren. Ook vond men er Karwijselie, Betonie, Gevlekte orchis en Addertong. In het Overbroek in Gelinden groeiden er in het vochtige tot natte gedeelte Kleine valeriaan, Schubzegge, Harige ratelaar en Addertong. In het hellend gedeelte vond men (ook) Harige ratelaar, Moeslook en Wilde narcis. In de holle wegen in de buurt van het Overbroek werd de aanwezigheid van meerdere Kraagrozen vastgesteld (mondelinge mededeling K. Van der Mijnsbrugge). In het Smeethof met zijn weilanden en zijn vijvers werden meer dan 150 soorten gestreept. Speciale vondsten waren Dwergviltkruid, Tengere vetmuur en Kleine varkenskers in de drogere stukken. Het meest opvallend zeer zeldzame kruid groeide in een vijver: het was een grote populatie Moeraswederik. De vallei van de Helderbeek, die zich situeert ten westen van de mijnteril van Helchteren-Zolder, wordt nu beheerd door ANB. In dat gebied troffen we als vermeldenswaardige planten Klein tasjeskruid, Maarts viooltje en Kromhals aan. De excursie naar Mettekoven, dat deel uitmaakt van een ruilverkaveling, leverde in de graslanden geen zeldzame planten op. Toch vond men daar naast de wandelweg wel Gele wikke. Deze soort is afkomstig van Zuid-Europa en komt (recent) voor als adventief. In de omgeving van de gerestaureerde Herkwinning, die ligt aan de Mombeek, werd een vijver met een moerasgebied onderzocht. We onthouden hier Valse voszegge en Blauwe waterereprijs. De rechteroever van de Mombeek is sterk hellend. In een oude boomgaard groeit onder meer Goudhaver. In het Vijverbroek te Kessenich noteerde men Hangende zegge en Grote boterbloem. Een vijver, die het Limburgs Landschap in Thiewinkel heeft verworven, was heel rijk aan water- en moerasplanten. We zagen hier ook Grote boterbloem, Zwanenbloem, Kalmoes, Rode waterereprijs, Pijptorkruid, Waterdrieblad en Hoge cyperzegge. Op 23 juli gingen we in de Brand (Tongerlo) op zoek naar Stippelvaren. Er stonden enkele exemplaren van deze zeer zeldzame soort. In de poelen, die mee onderzocht werden groeide massaal Watercrassula. Ook andere zeldzame soorten trof men er aan: Pilvaren, Schildereprijs, Kikkerbeet, Zeegroene muur, Koningsvaren, Waterviolier en Drijvende waterweegbree. Okselaar (te Koersel) is een gebied met enkele verlaten vijvers en met oude (soms verruigde) weilanden. Het is een moerasig gebied. Dat er diepe grachten voorkomen hebben Theo en Bert aan den lijve ondervonden: ze vielen in het water. Dit zorgde de ganse avond voor een gezellige sfeer. Ondanks deze happening werd er verder gestreept. We onthouden hier Donkergroene - en Moerasbasterdwederik.

In het Heuvelsven, dat heringericht werd, gingen we op zoek naar de Waterlobelia. Deze waterplant kwam hier twintig jaren geleden (vrij) veel voor. Wij vonden hem niet, maar iemand van het INBO vond de plant gelukkig opnieuw. Er was heel veel Drijvende waterweegbree aanwezig. In Voeren trof men op verschillende plaatsen het Spits havikskruid aan. Aan de Maas (Mazenhoven) waren heel veel adventieven aanwezig. Aan de oever van de Maas groeiden verschillende grote populaties Rivierfontuinkruid. Een laatste excursie vond plaats aan de grote plas in het brongebied van de Kikbeek en de Mechelse Hei. Jos Gorissen toonde ons op de eerste plaats de Grote wolfsklauw en de Moeraswolfsklauw. In de Mechelse Hei was dit het geval voor enkele exemplaren van de uiterst zeldzame Kleine wolfsklauw.

Kleine wolfsklauw

Bijzondere vondsten

Op de grens met Wellen en Alken ontdekte Marleen Massonnet het Kleinbloemig kaasjeskruid.

In een grote akker op de Tiendeberg groeiden enkele exemplaren van Klein spiegelklokje (G. en R. Erens).

Een zeer zeldzame akkerplant, namelijk Ruw parelzaad, werd ontdekt door Jules Robijns en Jan Wellekens in een roggeakker in de Teut.

In augustus, in een drooggelegde vijver in Bokrijk, vonden Cécile Nagels en Bert Berten Moerasandijvie. Er kwam slechts één exemplaar voor. De Lage cyperzegge werd in 2011 en 2012 niet meer opgemerkt in Bokrijk.

Kleinbloemig kaasjeskruid

Klein spiegelklokje

Moerasandijvie

Ruw parelzaad

Gezamenlijke excursies

Eind augustus gingen we met de werkgroep Ongewervelden en Mycolim naar het mijnterrein van Eisden. De zoektocht leverde weinig nieuwe soorten op. Toch groeien daar heel wat zeldzame planten, vooral op de hellingen. Aan de grindplassen kwamen nog steeds Klein vlooienkruid en Slijkgroen voor.

Een andere excursie vond plaats aan de Teut. Rond de vennen nam men de zeldzame Lavendelhei en Kleine veenbes voor.

Medewerking onderzoek Maretak

Bij inventarisaties van de Limburgse Plantenwerkgroep (vanaf circa 1950) en bij het opstellen van de Biologische Waarderingskaart (1997-2006) werden zoveel mogelijk gedetailleerde gegevens van planten en vegetaties genoteerd. Dit heeft tot gevolg dat men een goed idee heeft van de verspreiding van de Maretak in Limburg. Het areaal omvat Haspengouw (Vochtig en Droog), Voeren en de (zuidelijke) Maasvallei.

Voor België veronderstelt men dat de Maretak gebonden is aan kalkgronden. Dit klopt voor Zuid-Limburg. Waar soms grote populaties voorkomen.

Het is daarentegen ook bekend dat men geïsoleerde exemplaren aantreft in de Kempen (onder andere in Diepenbeek (LUC), Neeroeteren en Beringen. Als er maar één exemplaar van de plant voorkomt, kan men beweren dat zoiets toeval is en dus normaal. Maar in de Gezinsboerderij in Kiewit komen in twee weilanden met Canadapopulier relatief veel (+/- 20) Maretakken voor. Dit is ook het geval voor Kermt (populier). Nochtans liggen beide in de Kempen.

Omdat men er van uitgaat dat het kalkgehalte van de bodem de aanwezigheid van Maretak verklaart, zijn in Kiewit in het voorjaar 2012 bodemstalen genomen. Uit de resultaten blijkt echter dat er heel weinig kalk aanwezig is. Verder onderzoek naar de aanwezigheid van **veel Maretakken** buiten het normale areaal (Haspengouw) is nodig. Daarvoor moeten er meer bodemanalyses en een grondiger studie van de verspreiding gebeuren.

Daarom vragen we wat medewerking. Gelieve de aanwezigheid van Maretak in jouw streek door te geven. Noteer de gastheer en het aantal exemplaren. Het geldt enkel voor de Kempen, de noordelijke Maasvallei en de Zandleemstreek.

Geef je waarnemingen door aan bert-berten@skynet.be

